

Exposiziun en il Center da furmaziun per la sanadad ed ils fatgs socials (cfss)

Il Terz Mund en la Segunda Guerra mundiala – In chapitel da l'istorgia emblidà

Dals 22 da november 2011 fin ils 31 da schaner 2012 vegn mussada l'exposiziun ambulanta «Il Terz Mund en la Segunda Guerra mundiala» en il Center da furmaziun per la sanadad ed ils fatgs socials (cfss). Quella po vegnir visitada durant l'entira durada da l'exposiziun da glindesdi fin venderdi, da las 9.00 fin las 17.00 gratuitamain en l'edifizi da scola a la Gürtelstrasse 42/44 (serrada l'ultima emna da december). Numerus referats e films specifics al tema enritgeschan l'exposiziun e furman in program da basa interessant. Envidadas da guardar l'exposiziun èn era classas da scola che sa fatschentan cun la Segunda Guerra mundiala.

Milliuns schuldads da l'Africa, da l'Asia e da l'Oceania han cumbattì durant la Segunda Guerra mundiala per deliberar il mund dal faschissem tudestg e talian e da las expansiuns desastrusas dal Giapun. En las colonias èn las truppas auxiliaras ed ils lavurants auxiliars savens vegnids recrutads cun violenza, tschientmillis dunnas èn daventadas unfrendas da la violenza sexuala e grondas parts dal Terz Mund han servì sco champs da battaglia. Schegea che las consequenzas da la Segunda Guerra mundiala èn stadas fitg grevas per il Terz Mund, na vegnan ellas betg avant en nossa istoriografia.

Il «Rheinische JournalistInnenbüro» a Cologna e la fundaziun d'utilitad publica «Recherche international e.V.» han la finamira da far a savair in pli grond public davart ils aspects emblidads da l'istorgia da la guerra mundiala. Sa basond sin ses cudesch «Unsere Opfer zählen nicht: Die Dritte Welt im Zweiten Weltkrieg» ha il team da Karl Rössel concepì l'interessanta e commoventa exposiziun ambulanta «Il Terz Mund en la Segunda Guerra mundiala». Ella tematisescha cun agid da fotografias, texts, videos e posts auditivs differents aspects da la rolla impurtanta dal Terz Mund en la Segunda Guerra mundiala.

I vala la paina da visitar l'exposiziun!

Program da l'exposiziun (mintgamai da las 17.30 fin ca. 18.45)

22 da november 2011

econom dipl. Karl Rössel

Istorgia storta – La mancanza dal Terz Mund en l'istoriografia da la Segunda Guerra mundiala a l'exempel da l'Africa

Tut en tut èn dapli schuldads dal Terz Mund che da l'Europa stads a las fronts da la guerra. En cudeschs d'istorgia europeics chatt'ins darar fatgs latiers u fotografias da schuldads nairs. Il referat preschenta exempels concrets per cumpilaziuns istoricas da tal gener en la scienza ed en la publicistica. Il referent lavura en il «Rheinische JournalistInnenbüro» a Cologna ed ha inizià l'exposiziun «Il Terz Mund en la Segunda Guerra mundiala».

24 da november 2011

film

Saira tematica «dunnas da confiart» – 63 Years On – prostituadas sfurzadas da l'armada giapunaisa

Corea dal Sid 2008, reschia: Kim Dong-Won, versiun originala cun suttitels, 60 min. Cun intervistas e material d'archiv documentescha il film la sclavitid sexuala da tschientmillis dunnas tras las forzas armadas giapunaisas durant la Segunda Guerra mundiala en l'Asia. Exemplaricamain vegnan preschentadas tschintg dunnas pertutgadas da la China, da la Corea, da las Filippinas e da l'Ollanda.

1. da december 2011

lic. fil. Manuel Menrath

Imaginaziuns davart l'Africa avant la Segunda Guerra mundiala en la Svizra Centrala

Anc ils onns 1970 eran umans da l'Africa ina raritad e provocavan l'attenziun en la Svizra Centrala. Il referat examinescha imaginaziuns davart ils Africans, las qualas cursavan avant la Segunda Guerra mundiala en la Svizra Centrala. Il referent è assistent per istorgia a l'Universitad da Lucerna.

8 da december 2011

film

Ina dumonda da l'onur (Baroud d'honneur)

documentaziun, 54 min, Frantscha 2006, reschia: Grègoire Georges-Picot.

Il film tematisescha la pratica umilianta da la Frantscha da garantir a ses schuldads da las colonias rentas da guerra adequatas mo sch'els vivan almain $\frac{3}{4}$ da l'onn en Frantscha. In film commovent che na preschenta betg «Talking Heads», mabain che suonda ils protagonists – en furma d'in roadmovie – durant lur viadi tras la Frantscha e documentescha discretamain er ils dialogs tranter els.

15 da december 2011

dr. Marita Haller-Dirr

«Ti nair, jau alv» – Imaginaziuns davart l'Africa dals paders chaputschins svizzers e da las soras da Baldegg en il 20avel tschientaner

Dapi il 1921 gievan paders chaputschins e soras da Baldegg per persvasiun cristiana e senza preparaziun culturala a missiunar en l'Africa. Il referat sa fatschenta cun las imaginaziuns davart l'Africa ch'èn naschidas e transmessoas en questa moda. La referenta ha fundà per incumbensa dals chaputschins svizzers l'archiv da la provinza da chaputschins Tansania.

12 da schaner 2012

film

Indigènes (Tage des Ruhms)

Algeria / Maroc / Frantscha / Belgia 2006, reschia: Rachid Bouchareb, versiun originala cun suttitels, 119 min.

«Indigènes» raquinta l'istorgia da quatter schuldads da las colonias da las forzas armadas franzosas en la Segunda Guerra mundiala: da lur recrutaziun en l'Africa dal Nord fin als cumbats cunter schuldads tudestgs en in vitg alsazian.

19 da schaner 2012

lic. fil. Ruedi Küng

L'Africa tranter clisché e realitad

Sche l'Africa è in tema en la publicitad, alura per il solit en in connex negativ. Guerras, conflicts, dictaturs corrupts, povradad, AIDS ed immigrants criminals èn insaquants dals temas che nus cumbinain cun l'Africa. Tgeninas èn las raschuns per quest nausch maletg? Quant giustifitgada è quest'idea negativa da l'Africa? Ruedi Küng è stà delegà da l'IKRK, redactur per politica internaziunala tar il Schweizer Fernsehen DRS. Sco correspondent dal Schweizer Radio DRS è el stà durant 12 onns en l'Africa subsahara. Oz lavura el independentamain sco expert da l'Africa cun sia interpresa InfoAfrica.

26 da schaner 2012

dr. fil. Andrea Paganini

L'Italia di Indro Montanelli e di Giorgio Scerbanenco: dalla guerra d'Etiopia alla seconda guerra mondiale

Giornalisti e scrittori, Indro Montanelli e Giorgio Scerbanenco – entrambi collaboratori del «Corriere della Sera» rifugiatisi nei Grigioni dopo l'8 settembre 1943 – raccontano le due guerre dell'Italia fascista di cui sono stati testimoni diretti, in Africa e in Europa: in *Ha detto male di Garibaldi* (1945) e in *Patria mia* (2011).

Dapli infurmaziuns chattais Vus sin la pagina web davart las exposiziuns dal cfss: <http://lernpfad.bgs-chur.ch/ausstellung>.

L'exposiziun, ils referats ed ils films èn per tudestg. La suletta excepziun è il referat dals 26 da schaner 2012 ch'è per talian.

Cuira, ils 10 da november 2011